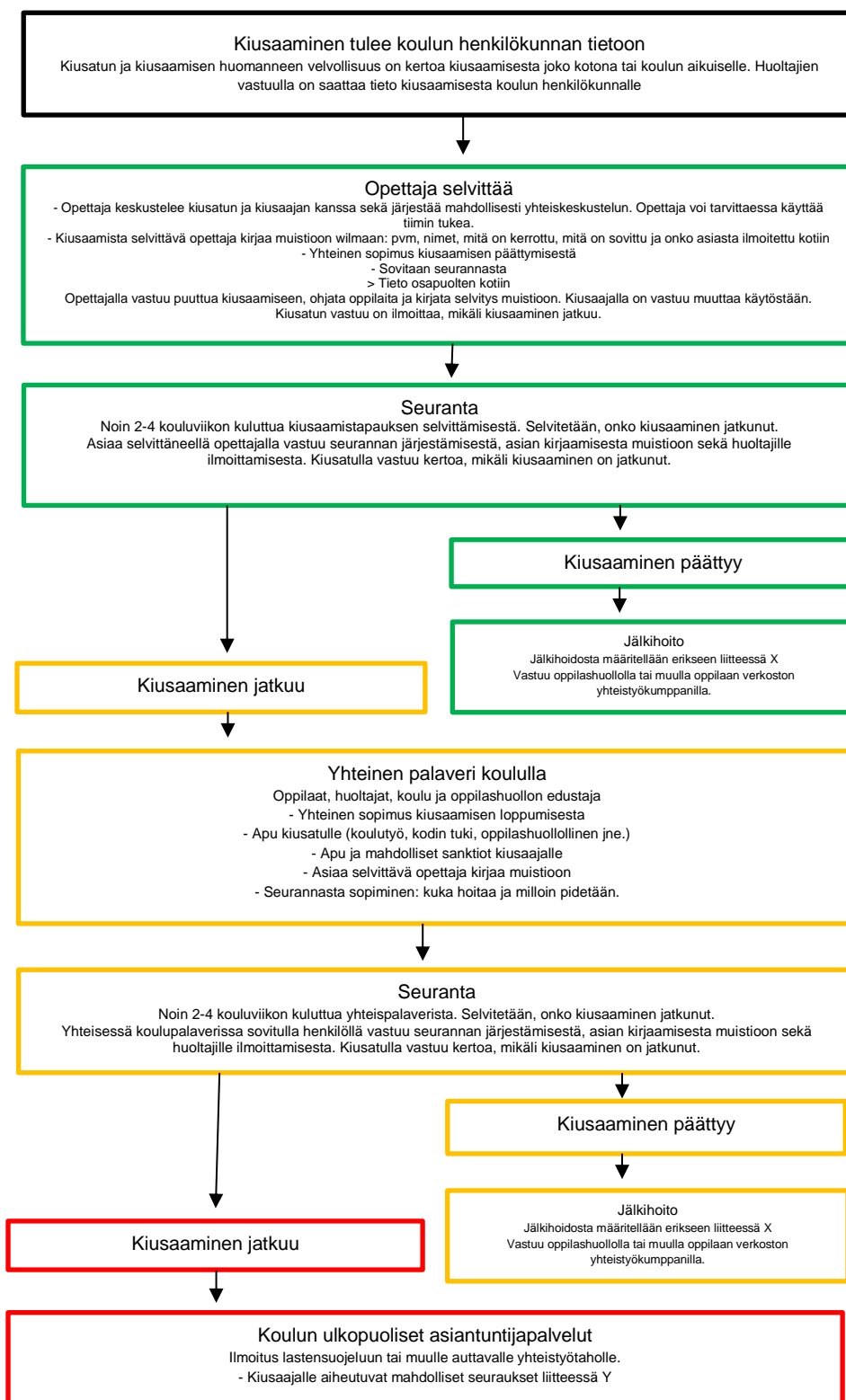

KIUSAAMISEN KÄSITTELY ORIVEDELLÄ

Kiusaamisella tarkoitetaan sitä, että yhdelle ja samalle oppilaalle aiheutetaan tahallaan pahaa mieltä toistuvasti. Kiusaamista voi olla esim. nimitely, pilkkaaminen, töniminen, tavaroiden ottaminen, lyöminen, syrjään jättäminen, pahan puhuminen selän takana tai ilkeiden juorujen levittäminen. Riidat ja erimielisyydet eivät ole kiusaamista, mutta myös ne selvitetään koulussa erilaisin sovittelun keinoin. Rikoslain tunnusmerkit täyttävä toiminta dokumentoidaan ja ilmoitetaan poliisille.

Kiusaamisen selvittämisen vaiheet:

Vaihe 1, käydään läpi aina kiusaamistapauksen tullessa koulun tietoon

Vaihe 2, käydään läpi mikäli kiusaaminen jatkuu selvittämisestä huolimatta

Vaihe 3, käydään läpi mikäli kahdesta tai useammasta selvittelystä huolimatta kiusaaminen jatkuu.

TOIMINTA OPPILAIDEN VÄLISISSÄ KIUSAAMISTAPAUKSISSA

Jokaisella oppilaalla on oikeus turvalliseen kouluympäristöön. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki velvoittaa opetuksen järjestäjää laatimaan suunnitelman, johon kirjataan suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Kiusaamisella tarkoitetaan sitä, että yhdelle ja samalle oppilaalle aiheutetaan toistuvasti pahaa mieltä eri tavoin. Kaikki koulussa tapahtuva aggressiivinen käytös ei ole kiusaamista. Kiusaaminen sisältää aina valtaepätasapainon; kiusattu on jollain tavalla puolustuskyvyttömässä asemassa kiusaajiinsa nähden, esimerkiksi nuorempi tai suuremman joukon kiusaama. Kahden tasavertaisen oppilaan riita tai konflikti ei ole kiusaamista, mutta selvitetään koulussa erilaisin sovittelun keinoin.

Lähtökohtaisesti koulussa selvitetään jokainen tilanne, jonka oppilas kokee ahdistavana tai hankalana. Tällä tavoin luomme mallia asioiden rakentavasta selvittämisestä sekä välittävästä yhteisöstä. Oppilaiden osallisuus tulee huomioida niin kiusaamisen kuin konfliktienkin selvittämisessä. Selvittelytilanteet toimivat oppilaille myös oppimiskokemuksena, ja heille tulee varata mahdollisuus oppia ja muuttaa itse omaa, ei-toivottavaa käytöstään.

ENNALTAEHKÄISY

Kiusaamisen ennaltaehkäisyä toteutetaan jatkuvasti. Ennaltaehkäisy kuuluu sekä koulun toimijoille että kodille. Kiusaamisen ehkäisyssä tunne- ja vuorovaikutuskasvatuksen tukemisella on suuri merkitys. Tärkeää on, että oppilaan elämässä vaikuttavat aikuiset tunnistavat koulukiusaamisen ja tietävät, miten tilanteessa tulee toimia. Henkilöstölle on tarjottava riittävästi perehdytystä kiusaamisilmiön mekanismeista ja arvioinnista sekä niihin puuttumisista.

Oppilaita ohjataan arjessa hyvään käytökseen, muiden huomioon ottamiseen, toisten auttamiseen, erilaisuuden hyväksymiseen, heikompien puolustamiseen sekä omien rajojen vaalimiseen ja puolensa pitämiseen. Lisäksi ohjataan oppilasta sanoittamaan ja hallitsemaan tunteitaan sekä käytöstään. Ryhmähenkeä ja oppilaan sellaista käytöstä, jolla on positiivisia seurauksia, vahvistetaan. Opiskeluympäristöstä pyritään luomaan positiivinen ja yhteiseen hyvään pyrkivä, avoin ja suvaitsevainen yhteisö. Aikuisen malli on tässä tavoitteessa ratkaisevan tärkeä.

Vastuu: koti, koulu

Suunnitelma: [Kirjattu opiskeluhoitosuunnitelmaan](#)

Toteutumisen seuranta: Yksiköt arvioivat omaa toimintaansa puolivuositain Koulun oppilashuoltoryhmän kokouksissa.

PUUTTUMINEN

Kiusaamiseen puuttumisen pohjalla on havainto, epäily tai koululle tuleva ilmoitus kiusaamisesta. Oppilaita rohkaistaan kertomaan aikuisille sellaisista tilanteista, jotka ovat kokeneet tulleen huonoksi kohdelluiksi koulussa. Tällaisiin tilanteisiin puututaan aina. Kiusaamisen puheeksi ottaminen kuuluu kaikille: niin oppilaille, huoltajille kuin koulun henkilökunnallekin.

Puuttumisen mallissa kiusaamistekojä tehneelle oppilaalle on annettava mahdollisuus muuttaa käytöstään. Tähän hänen tulee saada riittävä ja tarpeellinen ohjaus hänen elämässään vaikuttavilta aikuisilta kotona ja koulussa. Tästä syystä koulun ja kodin yhteistyö on tärkeää. Kiusaamistilanteen selvittäminen toimii oppimistilanteena niin kiusatulle kuin kiusaajallekin. Tästä syystä on tärkeää huomioida myös oppilaiden osallisuus kiusaamistapausten selvittämisessä.

Koulun henkilökunnan tehtävänä on kirjata kiusaamistapausten selvittämisen kannalta oleelliset tiedot [oppilaan Wilmaan](#).

Vastuu: Kiusaamisen ilmoittamisesta ovat vastuussa niin oppilaat kuin koditkin. Koulun henkilökunnan vastuulla on puuttua kiusaamiseen yhteisesti sovitun mallin mukaisesti.

Suunnitelma: Kirjattu opiskeluhoitosuunnitelmaan

Seuranta: Yksittäisen kiusaamistapausten seuranta on osa kiusaamisen selvittämisen mallia. Kiusaamistapausten selvitysten määrää ja laatua arvioi oppilashuollon erityistyöntekijät osana jälkihoitoa.

KIUSAAMISTAPAUSTEN JÄLKIHOITO

Kiusatulle ja kiusaajalle tarjotaan mahdollisuus jälkihoitoon, jonka toteuttavat oppilashuollon erityistyöntekijät. Kiusaamistapausten selvittänyt opettaja ottaa yhteyttä oppilashuollon erityistyöntekijään (kuraattori, koulupsykologi, psykiatrinen sairaanhoitaja) tai muuhun oppilaan verkostoyhteistyötahoon (perheneuvola, nuorisopsykiatrian poliklinikka tm.) jälkihoidon aloittamiseksi. Jälkihoito perustuu oppilaan vapaaehtoisuuteen, mutta sitä tulee tarjota kaikille kiusaamista kokeneille ja kiusaamistekojä tehneille oppilaille.

Kiusatun jälkihoidossa pyritään käsittelemään kiusaamisesta aiheutuneet tunteet. Kiusatun kanssa käydään läpi sitä, ettei hänessä ole sellaista vikaa, joka oikeuttaa kiusaamisen. Kiusatulle annetaan tietoa kiusaamisen ilmiöstä ja tarvittaessa ohjataan jatkoavun piiriin. Kiusaajan kanssa käydään läpi kiusaamistilanteisiin johtaneita syitä ja tunteita sekä mietitään, miten ja miksi kiusaaja voisi muuttaa käytöstään. Kiusaajaa autetaan löytämään myönteisiä ratkaisuja ongelman selvittämiseen ristiriitatilanteissa.

Myös kiusaamistilanteessa mukana olleiden oppilaiden huoltajat voivat tarvittaessa saada oppilashuollon erityistyöntekijöiden tai oppilaan verkostoyhteistyökumppaneiden ohjaavaa konsultaatiota.

Kiusaamista selvittänyt opettaja kirjaa jälkihoitoon ohjauksen kiusaamistapauksen selvittämisen dokumentteihin. Jälkihoidon toteuttanut tahoo kirjaa toteutumisen ja toimenpiteet omiin asiakaskertomuksiinsa.

Vastuu: Kiusaamista selvittäneen opettajan vastuulla on oppilashuollon erityistyöntekijöille tai oppilaan verkostoyhteistyötahoille ilmoittamisesta. Oppilashuollon erityistyöntekijöillä (kuraattori, koulupsykologi, psykiatrinen sairaanhoitaja) ja oppilaan verkostoyhteistyötahoilla on velvollisuus järjestää tarvittava jälkihoito yhdessä oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa.

Suunnitelma: [Kirjattu opiskeluhuoltosuunnitelmaan](#)

Toteutumisen seuranta: Kiusaamistapausten jälkihoitotapausten määrää ja laatua arvioi oppilashuollon erityistyöntekijät tai oppilaan verkostoyhteistyötahot osana omaa toimintaansa.